Български летописи

Крѫгоѵ. Крѫгеноѵ, Крѫгноѵ, Аррѫгѵ (Грум) старо име Грумка на вѫтрешѣт Крим (географско) в'гръцкитѣ хронографи Кремя

Кругоѵ бук. в'ни географически са сходни помежду си, и може да бъдат сѫщини

пише се обикновено Крум, но забелѣжѣт че гръцкитѣ крайници ас, ис, ос, ѫс, ѣс се да изразятъ посредствомъ ец, ец, ос (Драгош, Милош) слѣдователно Крѫгоѵ-е Кругош или Крубеш и Грубеш, а Крѫгоѵ — Крумош, Грумоши или Гроноши

сриварета се дѣрки у четенето Грубеш

полагатъ че Крум влязъл на трѣстоѧ чи 802 и 807 Мирмитѣ години той ознаменовал с'борба в'него източна Унгария. Когато аварското царство падало под Карла Великого, Унгариѧтъ, а аварите признали надсебе власта на българитѣ, поради което територията на българското княжество при Крума се раздвижили до рѣката Тиса.

В'109 Крум Зел сарбика (сръбец, сирия) и умъртвил всички хиляди Чарли

Никифор изтъвал против българитѣ, но войската му била малодушна и какъвто се видѣ бая, се да може против Крума; сѣтнитѣ на тази поход се неизвѣстни.

Мѣсец маѧ на 811 той видѣл Никифора с'Славрахия да стоѧ против българитѣ и получилъ Княз-ата бил разбит, много българи умъртвено, касата на Княз-ата паднала в'ръцѣтѣ на Никифора и самитѣ негов дворец изгорен.1) В'тъзи тежки обстоятелства Крум бъше принуден да проси мир. "Чуйта, царю, казвал той на императора, пощади народа ми, помирисе, на какъвто и ти условия." Но Никифор не щѣл и да чуе за мир, и тази отказ имал печални слѣдствия. Крум направил отчаяно усилие, затрѣл с'дъръвени стѣни Присурѣт на Балкана и разрушил обрѣстнитѣ пѫти на непрѣятелѣт, падир сѫщ с'необикновена бързина (в'два дни) събрал по голѣма войска и мощно се хвърлил на лагерѣт на Гръцитѣ. Последнитѣ не се получили да се приготвятъ на бой и били съвсѣм разбити. Всичката византийска армия легнала с'коститѣ си в'балканскитѣ ущелия. Славрахий бил рамен и едвам получил да се скрие в'обрие, а императорѣт изгубил и самитѣ си знамѣнѣ. Българитѣ се върнѣли с'богатствата — с'оръжия, скотове и коне. Главата на Никифора отначалото била обѣсена на дръво, а подирѣ от войнитѣ черепѣт Крум направил чаша, подреди я с'сребрѣ и сребро, и на сирѣчѣ почвал от тази кубок тѣ двете с'збраждалъ се с'своитѣ чаушки, той се дичилъ кѣм Дебелта и Зел тъзи крѣвоѧ без голѣм труд.

---

1) аз хвалѣх да сѣ чрѣ указанитѣ мѣста на историята да ги сравняѧм и вирѫвѣтѣ на тях, затозѣ бѣ аз незнаях дѣ е бил Найнатрѣд чуйте да сѣ попитѧ Василиовича че ѝ бѣ в'тѣкая грѣцка книга чел че стоѧл при Славотира не много далеч от Никопол. Аз го забѣлѣзвах той дѣ при Никопол на Дунав, край селото Слонер, Иако да не чрѣвсваше во много ѝ бъ, аз го мирях, лакар и да не бѣх чел тъзи книга на гръцки за която казваше Дескал чи Елиминуш

На 1878-79-80 ми бъше не голѣм, хавих по источнитѣ страни кѫдѣ Вѫрбица и Трѣстлав, тамо на С. Ив. от Варбица около 2 верста се намѣрѣт развалинитѣ на едни стар град, нарчани и днес Град или Градища. Нарчано то собствено Град са намира на едно възвишено мѣсто край Вѫрбишката рѣка Герила, и на друга една голѣма рѣчка, която се сливаше право срѣщу Градчѣ, то било съградено с'стѣни широки повече от един метар, счѣрени в'разни вѫтрешна. В'ни вече прѣди 70 или 75 години (1885) когато се градѣл мѣстнитѣ султански сарай (на вѫрбишки чи султан) Вѫрбица. Сочи това здание дае съставено от ѝ такъвски сгради послани с'точи, които и сега се надѣрѧт и никата вадѧт, напирѧт се тухли, и керамиди надлъж до 59 сантим, а напир 22 или 50 сантим. Които сѫ по дръвница или отпадѣт от по-нови времена от малки и по дребни тухли и керамиди. Срѣщѫт се често и много дебели счѣ-